

146564 - Bir câminin yapımına katkıda bulunan kimseye: “Kim, Allah rızâsı için bir mescit yaparsa, Allah da ona (cennette) onun benzerini (onun gibi bir köşk) yapar.” Bu hadiste belirtilen ecir ona verilir mi?

Soru

Ben, bir bedel ve maddî bir şey karşılığında kardeşlerimin tam rızâsını aldıktan bizim evin birinci katında bir mescit yaptırmak istiyorum. Fakat benimle birlikte mescidin yapımına ve namaz kılınır hâle getirilmesine maddî olarak ortak olmak isterlerse, ecrin tamamını, yani “Kim, Allah rızâsı için bir mescit yaparsa, Allah da ona cennette onun benzerini (onun gibi bir köşk) yapar.” Hadisinin belirttiği ecrin tamamını elde edebilir miyim?

Detaylı cevap

Hamd, yalnızca Allah’adır.

Câmilerin yapımı,

imar edilmesi ve namaz kılanlara hazır hâle getirilmesi, Allah

Teâlâ’nın, karşılığında büyük sevaplar

vâdettiği en fazîletli amellerdendir. Bu amel, sevâp ve ecri, insanın

vefâtından sonra bile devam eden sadaka-i câriyedendir.

Nitekim Allah Teâlâ bu

konuda şöyle buyurmuştur:

﴿

إِنَّمَا

يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ

الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَحْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ

يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ﴾ [سورة التوبة الآية: 18]

“Allah’ın mescitlerini,

ancak Allah’a ve âhîret gününe îmân eden, namazı dosdoğru kılan,

zekâtı veren ve Allah'tan başkasından korkmayan kimseler imâr eder.İşte doğru yolu bulmaları umulanlar bunlardır.”[1]

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

مَنْ بَنَى مَسْجِدًا ﴿
بَنَى اللَّهُ لَهُ مِثْلَهُ فِي الْجَنَّةِ﴾. [رواه البخاري ومسلم]

“Kim, (Allah rızâsı için) bir mescit yaparsa, Allah da ona (cennette) onun benzerini (onun gibi bir köşk) yapar.”[2]

Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

وَمَنْ بَنَى مَسْجِدًا كَمَفْحَصِ قَطَاةٍ أَوْ ﴿
أَصْعَرَ، بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ﴾. [رواه ابن خزيمة وصححه
الألباني]

“Kim (Allah rızâsı için) orman tavuğunun yuvası kadar veya daha küçük bir mescit inşa ederse, Allah da ona cennette bir ev (köşk) yapar.”[3]

Burada orman tavuğunun yuvasının özellikle zikredilmesi sebebi şudur: Çünkü orman tavuğu bir ağacın içinde veya bir dağın tepesinde yumurtlamaz. Orman tavuğu, diğer kuşlara nazaran yuvasını düz bir yere ve sade bir şekilde yapar. Bu sebeple mescit orman tavuğunun yuvasına benzetilmiştir.[4]

İlim ehli bu konuda
şöyle demişlerdir:

Hadiste geçen ibâre,
mübalağa içindir. Yani yapılan mescit, bu kadar (orman tavuğunun
yuvası kadar) küçük olsa bile, demektir.

Bir mescidin veya câminin
yapımına katkıda bulunan kimseye, katkıda bulunduğu
kadar ecir vardır. Ayrıca iyilik ve takvâda başkasına
yardımcı olduğu için de kendisine yine ecir vardır.

Değerli âlim Muhammed
b. Salih el-Useymîn'e -Allah ona rahmet etsin-:

“İki veya üç
kişi veyahut da daha fazla kişiler bir mescidin yapımına
katkıda bulunmuşlarsa (ortak olmuşlarsa), onlardan her birisine
bir mescit yapmış ecir verilir mi, yoksa daha az mı ecir verilir?”
diye sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

“İzâ Zulzilet
(Zilzâl) sûresini okudun mu? Allah Teâlâ sûrenin sonunda ne buyuruyor?

Soruyu soran:

﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ حَيْرًا يَرَهُ﴾

[سورة الزلزلة الآيتان:7]

“Kim zerre
ağırlığınca hayır işlemişse, onu(n mükâfatını)
görür.”[5]

Muhammed b. Salih

el-Useymîn:

﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ حَيْرًا يَرَهُ. وَمَنْ﴾

﴿يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ﴾ [سورة الزلزلة الآيتان: 7-8]

“Kim zerre

ağırlığınca hayır işlemişse, onu(n mükâfatını) görür. Kim de zerre

ağırlığınca kötülük işlemişse, onu(n

cezasını) görür.”[6]

Herkes,

yaptığı kadar ecir alır. Fakat bu kimseye, diğer

taraftan ikinci bir ecir daha verilir. O da iyilik üzere

yardımlaşmasından dolayıdır. Çünkü bu

şahıslardan her birisi, az da olsa elindekini verip bir araya

gelmeseydi, bu mescit yapılamazdı. Dolayısıyla ona deriz

ki: Sana hem kendi amelinin ecri verilir, hem de mescidin yapımına

yardımcı olduğun için ecir verilir.

Şu da bunun gibidir:

Bir adam, 100 riyal infak etti. Bu, ecri kendisinin olan bir sadakadır.

Diğer taraftan mescidin yapımına katkıda bulunmak için 100

riyal infak etti. Bu ikinci infakı, iki yönden faydalıdır:

Birincisi: Ameldir, yani bu

paranın ecri.

İkincisi: Mescidin

meydana gelmesine yardımcı olmak.

Fakat bu kimse, mescidin

yapımına yirmi bin riyal bağışta bulunsa, başka

birisi de yirmi riyal bağışta bulunsa, her ikisinin ecrinin aynı olduğunu söylememiz mümkün değildir. Her birisinin mescidin tamamını yapmış gibi ecir alması, mümkün değildir.

Bakar mısın
kardeşim! Sevâp, amelin miktarına göredir.

Deriz ki: Bu kimsenin amelinin eciri, infak ettiği kadardır. Ayrıca mescidin yapımına yardımcı olduğu için de ona ecir vardır.”[7]

İlmî

Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komisyonu âlimlerine:

“Bir kimse, bir toplulukla birlikte bir câmi veya mescidin yapımı için önce kendisi adına, sonra da âilesi adına bir miktar para bağışta bulunursa, onlardan her birisi için bir sadaka-i câriye sayılır mı?” diye sorulmuş, bunun üzerine komisyon âlimleri şöyle cevap vermişlerdir:

“Câmi veya mescidin yapımı veya yapımına katkıda bulunmak için malını harcamak, kendisi veya başkası adına infak eden kimsenin niyeti güzelve infak edilen mal da helal kazançtan olursa, bu sadaka-i câriye sayılır.”[8]

Eğer kardeşlerin, mescidin arazisinin satın alınmasına veya yapımına katkıda bulunurlarsa (ortak olurlarsa), hepinize ecir ve sevâp vardır.

Bu sorudan başka bir soru daha çıkar ki o da şudur:

Küçük bir mescit yaptırmak mı, yoksa büyük bir mescidin yapımına katkıda bulunmak mı? Hangisi daha fazîletlidir?

Değerli âlim Muhammed

b. Salih el-Useymîn'in -Allah ona rahmet etsin- bu konuda bir fetvâsı bulunmaktadır.

Faydalı olması

sebebiyle bu fetvâyı size sunuyorum.

Değerli âlim Muhammed

b. Salih el-Useymîn'e -Allah ona rahmet etsin-:

“İnsanlardan

bazı, bir miktar para ile bir mescit yaptırmak istiyorsa, hangisi daha fazîletlidir: Sürekli artan nüfus sebebiyle ileride yıktırılmasına ve genişletilmesine gerek kalmayacak şekilde büyük bir mescit yapımına başkasını ortak etmek mi, yoksa hiç kimseyi ortak etmeden tek başına küçük bir mescit yaptırmak mı?” diye sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

“Birincisi daha

fazîletlidir. Çünkü küçük binanın çevresinde önce az insan bulunabilir. Fakat daha sonra zamanla nüfus artınca o mescidin yıkılıp yeniden yapılması gerekir. Ancak küçük mescidin ehli, büyük mescidin ehlinde daha çok bu küçük mescide ihtiyaç duyuyorsa, bu takdirde onlar için en fazîletlisi, ihtiyaçlarını giderecek olan küçük mescidi yaptırmaları daha evlâdır. Fakat

büyük mescidin yapılmasına katkıda bulunmak daha güzeldir.
Çünkü bu, daha garantilidir.

Dolayısıyla bu
mesele detaylıdır:

Küçük mescidin ehli,
şimdi mescidi yıkmak ve yerine yenisini yapmak zorunda ise, bu
takdirde (küçük mescidi yaptırmak), büyük mescidin yapımına
katkıda bulunmaktan daha fazîletlidir. Yok eğer mescidi
yıktırmak ve yerine yenisini yaptırmak zorunda değilse, bu
takdirde büyük mescidin yapımına katkıda bulunmak daha fazîletlidir.”[9]

“Bazı
âlimler:

وَمَنْ بَنَى مَسْجِدًا كَمَفْحَصِ قَطَاةٍ أَوْ
أَصْعَرَ، بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ. [رواه ابن خزيمة وصححه
الألباني]

“Kim (Allah rızâsı için) orman
tavuğunun yuvası kadar veya daha küçük bir mescit inşa ederse,
Allah da ona cennete bir ev (köşk) yapar.”[10]

Hadisi, zahiri
anlamındadır, demişlerdir. Bununla kastedilen şudur:

Bir topluluk bir mescidin
yapımına ortak olursa, yani her bir ferdin mescidin
yapımına katkısı, orman tavuğunun yuvası kadar
olursa, Allah ona cennete bir köşk yapar. Zirâ Allah Teâlâ'nın
lütuf ve ihsanı geniştir.”[11]

Allah Teâlâ en iyi
bilendir.

[1] Tevbe Sûresi: 18

[2] Buhârî, hadis no:450. Müslim, hadis
no: 533

[3] İbn-i Huzeyme rivâyet etmiş,
Elbânî de “hadis, sahihtir” demiştir.

[4] Bkz: ed-Dumeyrî,
“Hayatu’l-Hayavan”.

[5] Zilzâl Sûresi: 7

[6] Zilzâl Sûresi: 7-8

[7] Muhammed b. Salih el-Useymîn,
“Açık Kapı Buluşması”, c: 21, s: 230

[8]
“İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komisyonu
Fetvâları”, c: 6, s: 237

[9] Muhammed b. Salih el-Useymîn,
“Açık Kapı Buluşması”, c: 18, s: 24

[10] İbn-i Huzeyme rivâyet etmiş,
Elbânî de “hadis, sahihtir” demiştir.

[11] “Fethu’l-Bârî”, 450 nolu
hadisin şerhi.